

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра *фінансів*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

« ____ » _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

для студентів

галузь знань **10 Природничі науки**
спеціальність **105 Прикладна фізика та наноматеріали**
освітній рівень **бакалавр**
освітня програма **Еконофізика**
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2021/2022**
Семестр **5**
Кількість кредитів ECTS **3**
Мова викладання, навчання
та оцінювання **українська**
Форма заключного контролю **іспит**

Викладач(і): *Яфінович Олена Богданівна*, кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник(и): *Яфінович Олена Богданівна*, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів.

В.о. завідувача кафедри фінансів

_____ (Олена ЯФІНОВИЧ)
(підпис)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією економічного факультету

Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Марія КНІР)
(підпис)

Схвалено науково - методичною комісією факультету радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем

Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Сергій РАДЧЕНКО)
(підпис)

1. Мета дисципліни – сформувати цілісну систему знань про сутність, роль, форми прояву, механізм функціонування і впливу фінансів; компонентний склад та закономірності розвитку фінансової системи; фінансові органи та інститути, що здійснюють фінансову діяльність держави; засади формування та функціонування окремих сфер та ланок фінансової системи; сформувати уміння і навички використання фундаментальних закономірностей розвитку фінансів для вирішення теоретичних і практичних завдань в рамках сучасного економічного середовища.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* фундаментальні закони і категорії економічного життя суспільства; закономірності функціонування національної економіки; основні засади механізму функціонування грошей в ринковій економіці, їх функції в суспільстві; статистичні методи обробки та аналізу інформації, методика розрахунку базових соціально-економічних показників.

2. *Володіти* навичками аналізу, синтезу, обробки та візуалізації статистичних даних, роботи з нормативно-правовою базою, публічних виступів.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна розкриває необхідність і сутність фінансів, закономірності розвитку та функціонування фінансової системи в сучасних умовах; економічну сутність та роль державних фінансів, фінансів підприємств, фінансового ринку та міжнародних фінансів. Особлива увага приділяється розгляду бюджетної системи України, принципам її організації; податковій, соціальній та борговій політиці держави; рівню фінансовій безпеки України в умовах сучасних викликів.

4. Завдання (навчальні цілі): сформувати компетентності: *загальні* – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-4); навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-7); *фахові* - здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів (ФК-1); здатність брати участь у розробці засобів фінансового моніторингу (ФК-5); Здатність використовувати методи і засоби теоретичного дослідження та математичного моделювання в професійній діяльності (ФК-9).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати сутність, призначення і роль фінансів; суб'єкти та об'єкти фінансових відносин; сутність та структуру фінансової системи країни, основи організації її складників та закономірності їх розвитку; нормативно-правову базу щодо організації діяльності та функціонування основних сфер та ланок фінансової системи України; світові тенденції та актуальні проблеми фінансової системи України.	Лекції, семінари, самостійна робота	Доповіді, опитування, тестування, дискусія, виконання ситуаційних вправ, модульна контрольна робота, іспит.	20
2.1	Вміти працювати з джерелами	Семінари,	Доповіді, опитування,	20

	отримання первинної інформації; добирати, систематизувати та аналізувати інформацію для характеристики параметрів функціонування фінансової системи країни та її окремих сфер та ланок, окремих проблем соціально-економічного характеру.	самостійна робота	тестування, дискусія, розв'язування задач / ситуаційних вправ, модульна контрольна робота.	
2.2	Вміти обґрунтовувати логіку прийняття рішень на основі результатів оцінювання параметрів функціонування фінансової системи, окремих її елементів.	Семінари, самостійна робота	Доповіді, тестування, розв'язування задач / ситуаційних вправ, модульна контрольна робота, іспит.	20
3.1	Здатність пояснювати та доносити до фахівців і нефахівців соціально-економічну інформацію, ідеї, проблеми, рішення (зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують).	Лекції, семінари, самостійна робота	Доповіді, опитування, дискусія, розв'язування задач/ ситуаційних вправ, модульна контрольна робота.	10
3.2	Здатність презентувати результати власного/колективного дослідження щодо проблемних / критичних питань механізму функціонування фінансів.	Семінари, самостійна робота	Доповіді, опитування, дискусія, розв'язування задач / ситуаційних вправ.	10
4.1.	Формування суджень з врахуванням соціально-економічних аспектів, та здатність на їх основі приймати відповідні рішення щодо управління фінансовими явищами на макро- і мікрорівні.	Семінари, самостійна робота	Дискусія, доповіді, опитування, модульна контрольна робота, іспит.	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1
	Програмні результати навчання (назва)					
<i>I</i>	2	3		4		5
ПРН1. Знати і розуміти сучасну фізику на рівні, достатньому для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем прикладної фізики, прикладної економіки	+			+		
ПРН2. Застосовувати ефективні технології, інструменти та методи експериментального дослідження властивостей речовин і матеріалів, включаючи наноматеріали, при розв'язанні практичних проблем прикладної фізики, методи розрахунків при розв'язанні економічних задач.	+	+	+			
ПРН7. Застосовувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі для дослідження фізичних явищ, економічних процесів, розробки приладів і наукоємних технологій.			+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання 60 балів максимум / 36 балів мінімум:

1. Доповіді, усне опитування, дискусія (РН: 1.1; 2.1; 2.2; 3.1; 3.2; 4.1) – 8 балів / 5 балів;
2. Розв'язування задач/ситуаційних вправ (РН: 1.1; 2.1; 2.2; 3.1; 4) – 5 балів / 3 бали;
3. Тестування (РН: 1.1; 2.1; 2.2) – 20 балів / 12 балів;
4. Модульна контрольна робота (2 МКР, по 10 балів макс. кожна) (РН: 1.1; 2.1; 2.2; 4.1) – 15 балів / 8 балів;
5. Самостійна робота (2 роботи у вигляді презентації (групові) по 6 балів макс. кожна) (РН: 1.1; 2.1; 2.2; 3.1; 3.2; 4.1) – 12 балів / 8 балів;

- підсумкове оцінювання у формі іспиту

Студент не допускається до складання іспиту, якщо протягом семестру отримав менше, ніж 36 балів.

Якщо оцінка студента на іспиті є нижчою від мінімального порогового рівня (24 бали), то бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка із дисципліни є незадовільною.

На іспит виноситься 3 блока завдань:

- 1 блок – теоретичні питання та категорії;
- 2 блок – тестові завдання;
- 3 блок - розрахункові задачі.

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: доповіді, дискусії, опитування, розв'язування задач/ситуаційних вправ, тестування, контрольні роботи здійснюються під час занять, які відбуваються за розкладом.

Самостійна робота студента полягає в систематичному опрацюванні підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей, нормативно – законодавчих актів, звітів, що дозволяють оцінити показники функціонування фінансової системи країни та її окремих складових. Засвоений матеріал підлягає перевірі на кожному семінарському занятті у формі усного чи письмового опитування. Крім того, результати самостійного опрацювання матеріалу перевіряються під час презентації результатів 2-х групових проєктів та написання 2-х модульних контрольних робіт (протягом модульних тижнів) та іспиту.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється шляхом усного та/або письмового опитування за пропущеними темами та написання есе з дисципліни.

* У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Тематичний план занять

№ з/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансів. Державні доходи та видатки.				
1.	Необхідність і сутність фінансів	3	2	5
2.	Фінансова система та її елементи	3	2	5
3.	Фінансова політика та механізм її реалізації	2	-	5
4.	Бюджет і бюджетна система.	4	2	5
	<i>Модульна контрольна робота 1 (модульна контрольна робота проводиться викладачем на лекції в обсязі 1 год. (півпару))</i>	1*		
Змістовий модуль 2. «Складники фінансової системи: призначення та принципи організації»				
5.	Податкова система та податкова політика. Оподаткування населення.	4	2	5
6.	Місцеві фінанси. Особливості міжбюджетних відносин в Україні	2	1	5
7.	Державний кредит і державний борг	2	1	4
8.	Державні фонди цільового призначення	2	2	4
9.	Організація фінансів суб'єктів господарювання	2	1	4
10.	Фінансовий ринок та його роль у фінансовій системі держави	2	1	4
	<i>Модульна контрольна робота 2 (модульна контрольна робота проводиться викладачем на лекції в обсязі 1 год. (півпару))</i>	1*		
	ВСЬОГО	28	14	46

Загальний обсяг **90 год**, в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – **28 год**.

Семінари – **14 год**.

Консультації – **2 год**.

Самостійна робота - **46 год**.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: навч. посіб. Київ: Атіка, 2010. 820 с.
2. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. Київ: Знання України, 2019. 567 с.
3. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Зубенка; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». Київ. 2017. 184 с. – Режим доступу: https://ibser.org.ua/sites/default/files/170x240_preview_0.pdf
4. Димченко О.В., Жихор О.Б. Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у 2 частинах] – Ч.1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України / за ред. О.Б.Жихор, О.В.Димченко. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. 1024 с.
5. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К. – 2017. – 720 с.
6. Фінанси. Практикум //І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ: «ЛІРА-К», 2020. – 352 с.
7. Finance: workshop/ Yu.L/ Nakonechna, L.M. Demydenko, N.S. Miedviedkova, O.B. Iafinovyh. – K: Publishing and Polygraphic Centre «Kyiv University», 2021. - 119 p.
8. Фінанси: практикум / Ю.Л. Наконечна, Л.М. Демиденко, Н.С.Медведкова, О.Б. Яфінович.-К.: ВПЦ «Київський університет», 2021 – 303с.

Додаткова:

9. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
10. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Бедринець М.Д. Фінанси підприємств: [навч. посіб.] / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
12. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки: пер. с нем. / Шарль Бланкарт; за заг.ред. С.І. Терещенко, О.О. Терещенко. – К.: Либідь, 2000. – 654 с.
13. Модернізація державних фінансів України в контексті європейського вибору: монографія / за наук. ред. І. О. Лютого, В. Б. Тропіної. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 312 с.
14. Місцеві фінанси: Підручник / авт. кол. за ред. О.Б.Жихор, О.П.Кириленко. – К.: УБС НБУ, 2015. – 579 с.
15. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку: [монографія] / О.Д. Рожко. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016.– 360 с.
16. Суспільні фінанси в умовах демократії: навч. посіб. / М. І. Карлін ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Каф. фінансів. - Вид. 2-ге, допов. і перероб. - Луцьк : Вежа-Друк, 2021. - 227 с.
17. Федосов В.М., Юрій С.І. Теорія фінансів: Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2010
18. Фінансова думка України: [в 3-х томах] / В. Федосов, П. Юхименко, С. Юрій, С. Левочкин. – К.: Кондор, 2010. – Т.1. – 688 с., Т.2. - 736 с., Т.3. – 736 с.
19. Шелудько В. М. Фінансовий ринок: Підручник. – К.: Знання, 2010. – 535 с.
20. Mishkin, F. S., & Eakins, S. G. (2018). Financial Markets and Institutions. 9th Edition (Global Edition). Pearson.
21. Matthews, K., Giuliodori, M., & Mishkin, F. S. (2013). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets: European Edition. Pearson.
22. Buckley, A. (2011). Financial Crisis: Causes, Context, and Consequences. Financial Times Press.
23. Demydenko L., Nakonechna J., Medvedkova N. et al. Fiscal policy as a factor of macroeconomic stability in Ukraine Strategies of Socio-Economic Development and Mechanisms of their Implementation in the Conditions of Economic Uncertainty and Globalization Changes. International collective monograph. Tbilisi: Universal, 2020.-286 p.
24. Slukhai, S., Demydenko, L., Nakonechna, Y., Borshchenko, T. (2019). The Principle of Transparency in the Ukrainian Decentralisation Reform. Central European Public Administration Review, 17(2), pp. 141–165 (Vol. 17, No. 2/2019).

Додаткові ресурси:

25. Відкриті публічні фінанси [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.publicfinance.gov.ua/>
26. Сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
27. Сайт Державної аудиторської служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
28. Сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
29. Сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.tax.gov.ua/>
30. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
31. Сайт Євростату (статистичної організації Європейської Комісії) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
32. Сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
33. Сайт Міністерства економіки [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
34. Сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

35. Сайт Міністерства розвитку громад та територій України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/about/>
36. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
37. Сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>